

Bryssel, 5. kesäkuuta 2026
(OR. en)

10007/26

Toimielinten välinen asia:
2026/0135 (NLE)

AELE 34
MI 572
N 36
FL 14
ISL 21

SAATE

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	2. kesäkuuta 2026
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2026) 263 final
Asia:	Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖS ETA:n sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta yhteistyöstä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla tehdyn ETA-sopimuksen pöytäkirjan 31 muuttamiseen (EDIP-asetus)

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2026) 263 final.

Liite: COM(2026) 263 final

Bryssel 2.6.2026
COM(2026) 263 final

2026/0135 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

ETA:n sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta yhteistyöstä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla tehdyn ETA-sopimuksen pöytäkirjan 31 muuttamiseen

(EDIP-asetus)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN KOHDE

Tämä ehdotus koskee päätöstä ETA:n sekakomiteassa unionin puolesta otettavan kannan vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on määrä antaa yhteistyöstä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla tehdyn ETA-sopimuksen pöytäkirjan 31 muuttamista koskeva sekakomitean päätös.

2. EHDOTUKSEN TAUSTA

1.1. ETA-sopimus

Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa, jäljempänä 'ETA-sopimus', taataan Euroopan talousalueen kansalaisille ja talouden toimijoille yhtäläiset oikeudet ja velvollisuudet sisämarkkinoilla. Siinä määrätään neljää vapautta koskevien EU:n säädösten saattamisesta osaksi 30 ETA-maan eli EU:n jäsenvaltioiden, Norjan, Islannin ja Liechtensteinin lainsäädäntöä. ETA-sopimus kattaa lisäksi yhteistyön muilla tärkeillä aloilla, kuten tutkimus ja kehitys, koulutus, sosiaalipolitiikka, ympäristö, kuluttajansuoja, matkailu ja kulttuuri, joita kutsutaan yhteisesti "sivuaviksi ja horisontaalisiksi" politiikoiksi. ETA-sopimus tuli voimaan 1. tammikuuta 1994. Unioni ja sen jäsenvaltiot ovat ETA-sopimuksen osapuolia.

1.2. ETA:n sekakomitea

ETA:n sekakomitea vastaa ETA-sopimuksen hallinnoinnista. Se on foorumi ETA-sopimuksen toimintaan liittyvää näkemysten vaihtoa varten. Se tekee päätöksensä yksimielisesti, ja päätökset sitovat osapuolia. Vastuu ETA-asioiden koordinoinnista EU:n puolella on Euroopan komission pääsihteeristöllä.

1.3. Suunniteltu ETA:n sekakomitean säädös

ETA:n sekakomitean on tarkoitus hyväksyä päätös, jäljempänä 'suunniteltu säädös', yhteistyöstä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla tehdyn ETA-sopimuksen pöytäkirjan 31 muuttamisesta.

Suunnitellun säädöksen tarkoituksena on laajentaa ETA-sopimuksen osapuolten yhteistyö kattamaan Euroopan puolustusteollisuusohjelman ja puolustustarvikkeiden oikea-aikaisen saatavuuden ja toimituksen varmistamista koskevan toimenpidekehityksen perustamisesta annettu asetus (EU) 2025/2643¹.

Islanti ja Liechtenstein vapautetaan tähän välineeseen osallistumisesta ja sen rahoittamisesta.

Suunniteltu säädös on osoitus Norjan ja Euroopan unionin erittäin tiiviistä yhteistyöstä nykyisessä geopoliittisessa tilanteessa.

EU:n talousarviopolitiikan mukaisesti osallistuminen EU:n toimintaan on mahdollista vasta, kun vastaava rahoitusosuus on maksettu. Maksu voidaan suorittaa heti sen jälkeen kun luonnos neuvoston päätökseksi on hyväksytty ja kun Euroopan komissio on vahvistanut rahoituspyynnön ja toimittanut sen ETA:n EFTA-valtioille.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2025/2643, annettu 16 päivänä joulukuuta 2025, Euroopan puolustusteollisuusohjelman ja puolustustarvikkeiden oikea-aikaisen saatavuuden ja toimituksen varmistamista koskevan toimenpidekehityksen perustamisesta (EUVL L, 2025/2643, 29.12.2025).

Sen vuoksi suunniteltua säädöstä olisi sovellettava takautuvasti 1. tammikuuta 2026 lähtien, jotta voitaisiin kattaa 1 päivän tammikuuta 2026 ja asianomaisten maksun vastaanottamisen välinen ajanjakso. Takautuva soveltaminen ei vaikuta asianomaisten henkilöiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin, ja se noudattaa luottamuksensuojan periaatetta.

Suunnitellusta säädöksestä tulee osapuolia sitova ETA-sopimuksen 103 ja 104 artiklan mukaisesti.

3. UNIONIN PUOLESTA OTETTAVA KANTA

Komissio toimittaa liitteenä olevan ETA:n sekakomitean päätösluonnoksen neuvostolle hyväksyttäväksi unionin kantana. Sen jälkeen kun kanta on hyväksytty, se olisi esitettävä ETA:n sekakomiteassa mahdollisimman pian.

Liitteenä olevassa ETA:n sekakomitean päätösluonnoksessa annetaan ETA:n EFTA-valtioille oikeus osallistua Euroopan puolustusteollisuusohjelman ja puolustustarvikkeiden oikea-aikaisen saatavuuden ja toimituksen varmistamista koskevan toimenpidekehityksen perustamisesta annettuun asetukseen (EU) 2025/2643 perustuvaan toimintaan. Kyse ei siis ole pelkästään neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2894/94² tarkoitetuista teknisistä mukautuksista. Näin ollen unionin kannan vahvistaa neuvosto.

Liitteenä olevaan ETA:n sekakomitean päätösluonnokseen sisältyvät lisäksi seuraavat ETA:n EFTA-valtioita koskevat tärkeimmät mukautukset.

Sen jälkeen, kun EDIP-asetus otetaan osaksi ETA-sopimusta, komission toimivalta tehdä päätöksiä sakkojen määräämisestä EFTA-valtioihin sijoittautuneille ja/tai EFTA-valtioissa sijaitseville yrityksille, kuuluu sekakomitean päätöksellä käyttöön otetussa järjestelmässä EFTA-pilarin puitteissa EFTAn valvontaviranomaiselle (mukautukset ii ja iii).

Komissiolla on toimivalta toteuttaa tällaisia sitovia toimenpiteitä ainoastaan EFTA-valtioiden ulkopuolelle sijoittautuneiden yritysten osalta. EFTA-valtioihin sijoittautuneiden ja/tai EFTA-valtioissa sijaitsevien oikeushenkilöiden osalta sama toimivalta on annettu EFTAn valvontaviranomaiselle.

Komissio voi laatia EFTAn valvontaviranomaiselle päätösluonnoksen, kun katsotaan tarpeelliseksi määrätä sakkoja EFTA-valtioihin sijoittautuneille ja/tai EFTA-valtioissa sijaitseville yrityksille.

EFTAn valvontaviranomaisen päätöksiin voi hakea muutosta EFTAn tuomioistuimessa valvonta- ja tuomioistuin sopimuksen 36 artiklan mukaisesti. EFTAn tuomioistuimella on yksinomainen toimivalta valvoa EFTAn valvontaviranomaisen päätösten laillisuutta (mukautus v).

EFTA-valtiot päättävät EFTAn valvontaviranomaisen EFTA-valtioissa perimien sakkojen kohdentamisesta (mukautus iv). Tämä johtuu ETA-sopimuksen kaksipilarisesta rakenteesta ja sakkojen kohdentamiseen liittyviä mukautuksia koskevasta pitkäaikaisesta käytännöstä.

ETA:n EFTA-valtioiden olisi myös osallistuttava edellä mainitun toiminnan rahoitukseen. Islanti ja Liechtenstein vapautetaan tähän välineeseen osallistumisesta ja sen rahoittamisesta.

² Neuvoston asetus (EY) N:o 2894/94, annettu 28 päivänä marraskuuta 1994, Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 305, 30.11.1994, s. 6).

4. OIKEUSPERUSTA

1.4. Menettelyllinen oikeusperusta

1.4.1. Periaatteet

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 218 artiklan 9 kohdassa määrätään päätöksistä ”*sopimuksella perustetussa elimessä unionin puolesta esitettävien kantojen vahvistamisesta, silloin kun tämän elimen on annettava säädöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta säädöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita*”.

Ilmaisu ”*säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia*” kattaa myös säädökset, joilla on oikeusvaikutuksia kyseiseen elimeen sovellettavan kansainvälisen oikeuden nojalla. Lisäksi se kattaa välineet, joilla ei ole sitovaa vaikutusta kansainvälisen oikeuden nojalla, mutta jotka ”*voivat vaikuttaa ratkaisevasti sen säännösten sisältöön, jonka unionin lainsäätjä antaa*”.³

1.4.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

ETA:n sekakomitea on sopimuksella perustettu elin; se on perustettu ETA-sopimuksella. Säädös, joka ETA:n sekakomitean on määrä antaa, on säädös, jolla on oikeusvaikutuksia. Suunniteltu säädös on sitova kansainvälisen oikeuden nojalla ETA-sopimuksen 103 ja 104 artiklan mukaisesti.

Suunnitellulla säädöksellä ei täydennetä eikä muuteta sopimuksen institutionaalisia rakenteita. Sen vuoksi ehdotetun päätöksen menettelyllinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohta yhdessä neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94 1 artiklan 3 kohdan kanssa.

1.5. Aineellinen oikeusperusta

1.5.1. Periaatteet

SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla, luettuna yhdessä neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94 1 artiklan 3 kohdan kanssa, annettavan päätöksen aineellinen oikeusperusta määräytyy ensisijaisesti osaksi ETA-sopimusta otettavan EU:n lainsäädännön aineellisen oikeusperustan perusteella.

Jos suunnitellulla säädöksellä on kaksi tavoitetta tai siihen sisältyy kaksi osatekijää ja jos näistä tavoitteista tai osatekijöistä toinen on mahdollista määritellä sellaiseksi pääasialliseksi tavoitteeksi tai osatekijäksi, johon nähden toinen tavoite tai osatekijä on liitännäinen, SEUT-sopimuksen 218 artiklan 9 kohdan nojalla hyväksyttävällä päätöksellä on oltava vain yksi aineellinen oikeusperusta eli se, jota pääasiallinen tai ensisijainen tavoite tai osatekijä edellyttää.

1.5.2. Soveltaminen käsillä olevassa asiassa

Koska sekakomitean päätöksellä laajennetaan ETA-sopimuksen osapuolten yhteistyö kattamaan Euroopan puolustusteollisuusohjelman ja puolustustarvikkeiden oikea-aikaisen saatavuuden ja toimituksen varmistamista koskevan toimenpidekehityksen perustamisesta annettu asetus (EU) 2025/2643, on aiheellista, että tällä neuvoston päätöksellä on sama aineellinen oikeusperusta kuin kyseisen yhteistyön kohteena olevalla unionin säädöksellä. Sen vuoksi ehdotetun päätöksen aineellinen oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 114 artiklan 1 kohta, 173 artiklan 3 kohta, 212 artiklan 2 kohta ja 322 artiklan 1 kohta.

³ Unionin tuomioistuimen tuomio, 7.10.2014, Saksa v. neuvosto, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 kohta.

1.6. Päätelmät

Ehdotetun päätöksen oikeusperustana olisi oltava SEUT-sopimuksen 114 artiklan 1 kohta, 173 artiklan 3 kohta, 212 artiklan 2 kohta ja 322 artiklan 1 kohta yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94 1 artiklan 3 kohdan kanssa.

5. SUUNNITELLUN SÄÄDÖKSEN JULKAISEMINEN

Koska ETA:n sekakomitean säädöksellä muutetaan yhteistyöstä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla tehtyä ETA-sopimuksen pöytäkirjaa 31, on aiheellista julkaista säädös *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* sen jälkeen kun se on hyväksytty.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

ETA:n sekakomiteassa Euroopan unionin puolesta otettavasta kannasta yhteistyöstä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla tehdyn ETA-sopimuksen pöytäkirjan 31 muuttamiseen

(EDIP-asetus)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan 1 kohdan, 173 artiklan 3 kohdan, 212 artiklan 2 kohdan ja 322 artiklan 1 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 9 kohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 28 päivänä marraskuuta 1994 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 2894/94⁴ ja erityisesti sen 1 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Sopimus Euroopan talousalueesta⁵, jäljempänä 'ETA-sopimus', tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994.
- (2) ETA-sopimuksen 98 artiklan mukaan ETA:n sekakomitea voi päättää muuttaa muun muassa ETA-sopimuksen pöytäkirjaa 31, joka koskee yhteistyötä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla.
- (3) On aiheellista laajentaa ETA-sopimuksen osapuolten yhteistyö kattamaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2025/2643⁶.
- (4) Sen vuoksi olisi muutettava ETA-sopimuksen pöytäkirjaa 31, jotta tätä laajennettua yhteistyötä voitaisiin harjoittaa.
- (5) Unionin kannan ETA:n sekakomiteassa olisi sen vuoksi perustuttava tähän liitettyyn päätösluonnokseen,

⁴ EYVL L 305, 30.11.1994, s. 6.

⁵ EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2025/2643, annettu 16 päivänä joulukuuta 2025, Euroopan puolustusteollisuusohjelman ja puolustustarvikkeiden oikea-aikaisen saatavuuden ja toimituksen varmistamista koskevan toimenpidekehityksen perustamisesta (EUVL L, 2025/2643, 29.12.2025).

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

ETA:n sekakomiteassa unionin puolesta otettava kanta yhteistyöstä muilla kuin neljän vapauden alaan kuuluvilla erityisalueilla tehdyn ETA-sopimuksen pöytäkirjan 31 ehdotettuun muuttamiseen perustuu tähän päätökseen liitettyyn ETA:n sekakomitean päätösluonnokseen.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan sinä päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*